

Obsah

Předmluva	7
1. Situace: Návrat mystiky	11
1.1 Pojem	11
1.2 Mystika a protestantismus: problémová historie . . .	17
1.2.1 Oceňování a odmítání mystiky	18
1.2.2 Klíčové postavení učení o <i>unio mystica</i> v ortodoxii a pietismu	23
1.2.3 Od Johanna Arndta k Dietrichu Bonhoefferovi	24
1.3 Návrat mystiky do protestantismu po druhé světové válce. Příčiny a pozadí	31
2. A přece byli: Evangelické mystičky a mystikové.	
Biografické vhledy do dějin evangelické mystiky . . .	39
2.1 Martin Luther (1483–1546): Demokratizace mystiky	39
2.1.1 Nové výsledky bádání	39
2.1.2 Lutherova recepce mystických tradic	47
2.1.3 Vlastní mystické zkušenosti s Bohem?	50
2.1.4 Zkušenostní teologie a spiritualita	51
2.1.5 Demokratizace mystiky	56
2.1.6 Spiritualita svatební mystiky	62
2.1.7 Resumé	64
2.2 Philipp Nicolai (1556–1608): Mystika a eschatologie	65
2.2.1 Teologie a biografie	66
2.2.2 Interpretace jednotlivých slok písně „Jak krásně září Jitřenka“ (EG 70)	68
2.3 Paul Gerhardt (1607–1676): Mystika a umění žít . . .	75
2.3.1 Životopisné pozadí	75
2.3.2 Mystická dimenze v písních Paula Gerhardta. Tři příklady	78
2.3.3 Mystický charakter písní Paula Gerhardta . . .	86

2.3.4	Luterská zpěvníková píseň jako prostředek k šíření mystické spirituality	92
2.4	Johann Sebastian Bach (1685–1750): mystika a hudba	96
2.4.1	K historii recepcce a bádání	96
2.4.2	Biografie	99
2.4.3	Dílo	109
2.4.4	Bachova hudba jako přístup k evangelické mystice v dnešní době	129
2.5	Gerhard Tersteegen (1697–1769): pietista a mystik	131
2.5.1	Život a dílo	132
2.5.2	Mystická teologie a spiritualita	144
2.6	Mikoláš Ludvík hrabě z Zinzendorfu (1700–1760): mystika ve všední den a v křesťanské obci	155
2.6.1	Biografické údaje	155
2.6.2	Zinzendorf a mystika. Různé pohledy badatelů	157
2.6.3	Kristovská mystika jako objevení blízkého Boha. Kritika tradiční trojiční nauky o Bohu	160
2.6.4	„Spojení Slova a osobního obcování s Ním.“ Zinzendorfova mystika Slova	166
2.6.5	Zinzendorfovo náboženství manželství	170
2.6.6	Podnět pro současnost	176
2.7	Dag Hammarskjöld (1905–1961): Luterský mystik Krista v skrytosti	177
2.7.1	K historii bádání	178
2.7.2	Biografická skica	179
2.7.3	Vliv švédského luterství	181
2.7.4	Zájem o středověkou mystiku	183
2.7.5	Vliv Nathana Söderbloma a Alberta Schweitzera	185
2.7.6	Spirituální přelom v letech 1952 a 1953	188
2.7.7	„Mladý muž“: začátek u člověka Ježíše	190
2.7.8	„Když byl vyvolen k oběti“: Nová formulace myšlenky vtělení	194

2.7.9	Základní rysy Hammarskjöldovy mystické spirituality	195
2.7.10	Dokonání v oběti: Zkušenost utrpení jako zkušenost Boha	198
2.7.11	Resumé	200
2.8	Dietrich Bonhoeffer (1906–1945): Mystické dimenze jeho biografie a teologie	201
2.8.1	Trojí imunizace vůči mystice	202
2.8.2	Mystické rysy Bonhoefferovy biografie	203
2.8.3	Spiritualita a etika mezi mystikou a odbojem	213
2.9	Dorothee Sölle (1929–2003): „Mystika je vzdor“	224
2.9.1	Biografie	225
2.9.2	Mystika jako životní téma	227
2.9.3	Chápání mystiky: „Mystika je vzdor“	229
2.9.4	Otazníky nad pojetím mystiky Dorothee Sölle	235
2.9.5	Perspektiva	239
3.	Malá teologie evangelické mystiky	241
3.1	Základní biblické příklady	241
3.1.1	Ve Starém zákoně	244
3.1.2	V Novém zákoně	247
3.2	Zkušenostní aspekt víry	249
3.2.1	Pojem zkušenosti	250
3.2.2	Možnosti a úskalí orientace na zkušenost	251
3.2.3	Napětí mezi tím, co člověka potkává, a mezi aktivní přípravou	255
3.2.4	Extatický moment	256
3.3	Mystika jako protipól racionalistického paradigmatu skutečnosti	259
3.4	Mystika a klima. Vnější podmínky vzniku mystiky?	262
3.5	Nový jazyk víry	264
3.5.1	Mezi chutí mluvit a nevyslovitelností	265
3.5.2	Funkce mystického jazyka	267

3.5.3	Mystika a poezie	269
3.5.4	Tři charakteristické jazykové formy	271
3.6	Mystika a církev	273
3.6.1	Mezi mimocírkevní a v církvi integrovanou mystikou	274
3.6.2	K eklesiologické dimenzi evangelické mystiky	276
3.6.3	Perspektiva: Mystika a církev – vzájemná závislost	278
3.7	Mystika a esoterika. Shody a rozdíly	281
3.8	Mystika a zodpovědnost za svět	286
3.9	Nezbytnost evangelického učení o mystických zkušenostech. Shrnující kritéria	289
4.	Praxe: „Křesťan zítřka bude mystikem“	297
4.1	Na cestě k mystice pro každého	297
4.2	Impulzy mystiky pro současnou evangelickou spiritualitu	302
	Perspektiva: Proč je mystika pro církev a svět životně důležitá	308
	Doslov k českému vydání	311
	Seznam citované literatury	316
	Literatura dostupná v češtině (výběr)	333
	Rejstřík	336